

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru insertiuni, sînt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Treburile Bisericești Averile bisericilor.

Sinodul protopresbiteral gr-or. al tractului
Orăștie, ținut la 10 Martie n. 1898

În sinodul protopresbiteral al tractului
Orăștie, ținut ieri la 10 Martie n. în Orăștie,
fiind vorba despre averile bisericesti, s'a dat
de cătră un domn preot o idee cum ar tre-
bui aceste averi chivernisite, care ne îndeamnă
să punem această parte a raportului ce am
primit, chiar la locul de frunte al foii.

Sinodului i-a premers celebrarea unui pa-
rastas în biserică, întru amintirea alor doi
însemnați bărbați ai bisericii gr-or. din Tran-
silvania și Ungaria, a Metropolitului Andreiu
baron de Șaguna și Emanoil Gojdu, după
care membrii sinodului s'au întrunit în sala
școalei.

De față au fost din 36 de membri 25.

Președintele, vrednicul domn protopres-
biter Vasile Domșa, prin cuvinte alese, ar-
tând însemnătatea cea mare ce o au sinoa-
dele protopresbiterale, declară primul sinod
sub președinția d-sale, de deschis.

Se aclamează de notar: părintele Nicolau
Andreiu.

Dintre toate punctele puse la ordinea zi-
lei cel mai însemnat a fost fără îndoială bo-
gatul raport protopresbiteral despre starea
tractului, care după cetire și în urma unor
discuțiuni folositoare, se ia cu plăcere la cu-
noștință.

S'au luat măsuri de lipsă pentru incassa-
rea cât mai în grabă a sumelor restante pen-
tru zidirea casei protopresbiterale, spre a se
putea da cât mai în grabă suma întregă de
1000 fl. parohiei centrale, care va avea apoi
cu această sumă să adapteze în mod cores-
punzător casa parohială deja cumpărată de
parohie, și care apoi va servi și de cancela-
rie protopresbiterală.

Se iau cu plăcere la cunoștință literile fun-
daționale ale fundațiunii »Ardeleana« (în sumă
de 1000 fl.) și se decide a se scrie concurs

pentru conferirea unui stipendiu de 50 fl.
(3/4 din interesele fundațiunii) unui elev, fiu
al tractului, care cercetează școalele medii sau
seminarul archidiececan, având calcul de cel
puțin: »bun«.

S'a examinat raționamentul protopresbiteratu-
lui pe anul 1897 și aflându-se în ordine, s'a
dat epitropiei absolutul. Neavând proto-
presbiteratul ca atare nici o avere, afară de
»Fundațiunea lui Samoil Popoviciu« de 1000 fl.,
ale cărei interese le ridică până la moarte
donatorul, și a fundațiunii »Ardeleana«, din
ale cărei interese 3/4 părți se dau ca stipen-
diu, ear' 1/4 se adauge la capital, — s'a hotărât
a se face o repartitie de 100 fl. pe comu-
nele din tract, pe seama cancelariei proto-
presbiterale.

Cu acestea sinodul s'a închis.

Din bogatul raport protopresbiteral des-
pre starea tractului, extragem unele date mai
însemnate.

Parochiile și preoții.

Tractul se compune din 30 parochii ma-
tre cu 7 filii. Vacantă e numai parochia
Gelmar. Numărul total al preoților este 34,
(mai mulți cu trei ca în anul trecut). În tract
sunt 2 preoți cu 8 clase gimnasiale și matu-
ritate, 9 cu clasele superioare gimn., 13 cu
clasele inferioare și 10 cu mai puține. Cursurile
teologice ordinare le-au absolvat 29, cele
extraordinare 5.

Numărul edificiilor bisericesti e 36, dintre
care, durere, 12 sunt în stare »correspunz-
toare«. Biserică nouă a ridicat în anul trecut
parochia Beriu.

Averile bisericesti.

Parochiile din tract au o avere în bani
gata și obligațiuni în sumă de 21.537 fl. 18 cr.
Averea în realități (pământuri, case parohiale,
edificiile școlare, mobile etc.) este prețuită în
142.879 fl. 21 cr., afară de valoarea edificiilor
bisericesti cu atare. Ear' datorii în sumă de
6716 fl.

Foarte nimerită au fost observarea, care o
a făcut-o părintele Tilicea, la acest punct.

D-sa constată că suma averii bisericelor
în bani gata și obligațiuni (avere mișcătoare)
e destul de însemnată, dară, zice, e în *mâni
nesigure!* Anume toată averea e dată *împru-
mut pe la credincioși* din parochii și deja
încasarea cametelor după acești bani se face
foarte anevoios, ear obligațiunile afară de în
puține locuri, nu sînt făcute așa precum le-
gea pretinde! Roagă deci pe dl protopresbi-
ter a ordona prin un circular epitropiilor
parohiale din tract, ca în înțelesul »Regula-
mentului pentru chivernisirea averilor biseri-
cesti« rînd pe rînd *să se încasseze toate
sumele date împrumut poporenilor, și acelea
să se depună apoi la loc sigur, spre fructi-
ficare.*

Cine știe cum averea bisericască, prin
comune, e dată ca împrumuturi poporenilor,
știe câte neînțelegeri, pismă, ură, ba chiar
blăstămuri se nasc din această cauză. Dacă
de pildă preotul și epitropia silește, prin
oare-care mijloc, pe datorăși a plăti camelele
la timp, îndată se ivesc certuri și neînțelegeri!
Spre a fi scutiți de aceste neplăceri, unii »și
lasă în voia D-lui«, »de plătesc bine, de nu
ear' bine, n'am să mă fac de ură cu poporul«,
zic ei. Astfel se întimplă apoi, că trece an
după an, ba sînt cazuri de trec zeci de ani,
de rămân în restanțe cu camelele, cât în foarte
multe locuri *ele întrec apoi suma capitalului
împrumutat, devenind cu timpul — neîn-
cassabile și interesele și capitalul!*

Să pornesc apoi judecățile. Preotul trebuie
să stea față în față cu poporanul său, în fața
judecătorului străin, spre a mîntui — averea
bisericii! De multe ori se întimplă chiar ju-
răminte, și cu toate acestea averea bisericii e
înușurată, căci judecătorii civile, în înțelesul
legii, deobligă pe datorăși la plățirea came-
telor *numai pe cei din urmă trei ani restanți,*
ear' nefind obligațiunea în regulă, e pierdut
întreg capitalul!

Ori cum am lua lucrul, aceste împru-
muturi sînt numai spre *dauna bisericii* și

acea stradă. Era un copil, cu părul lung și
cu ochi cari privesc peste toate zidurile, cătră
orizonturi dincolo de orizont!

Mare plăcere i-ar fi făcut să aibă în bu-
zunarul seu pachețele cu bilete de bancă de
cari avea cămătarul, pentru că avînd bani
mulți, poți să faci pomeni de brățări și lu-
cruri schinteetoare florăreselor din cafenele.
Și apoi el avea o dorință nebună pentru fata
frumoasă care trecea adineauri, fie ea amețită
sau nu, pentru-că ea avea buzele roșii ca o
roză...

Dar' ceea-ce el iubia mai mult ca ori-ce,
era mica strălucire de argint înghețat, a unei
stele de seară, eșită din umbra unui nor, și
la fel cu o perlă eșită din cel din urmă vol-
lan al unei rochii de gaz..

El zări între pietri lucrul care strălucia.
— Ah! strigă el, de sigur este o stea
care a căzut din »calea laptelui« în stradă și
care și după cădere, păstrează cu încăpățî-
nare lumina din cer și reminscențe înflori-
toare din grădinile paradisiene.

Căci el era unul din acei muritori des-
brăcat de ori-ce simț comun, iute, uimit, tot-
deauna gata să crează în ceea-ce strălucește.

Plin de siguranță, el se aplecă spre a lua
lumina.

O stea? Da, era o stea!

spre *rîul, greutatea și dauna poporului.* Să
lăsăm deci altora cămătăria și nu bisericii.

Stăruiască fiecare păstor sufletesc, arătînd
poporenilor săi rîul acestor împrumuturi atât
pentru biserică cât și pentru ei, și scoțînd
banii pe încetul dela popor, să nu-i dea ear'
în popor, ci să-i depună la vre-un institut
de credit cu care nu va avea ceartă pentru
ei și unde vor crește frumos

Este știut apoi, că de mult-ori are paro-
chia lipsă mai de una mai de alta, și nu se
poate ajuta, pentru-că »nu-s bani«, deși de fapt
sînt bani, dar'... sînt în popor și nu se pot
scoate...

Și așa multe lucruri bune și frumoase pe
care parochia le-ar putea face în folosul bi-
sericii ori a școalei sale, (d. e. premii școlari-
lor buni, ajutoare de cărți etc.) și din sume
mai mici, în felul cum azi se chivernisesc
averile, nu se pot face! Eată atâtea cuvinte
pentru care ar fi neapărat de lipsă ca regu-
larea averilor bisericesti în acest înțeles, să
se înceapă cât mai grabnic prin toate co-
munele.

Raportul mai departe, în numărul viitor.

Ru-Ra-I.

Bobârnacuri.

În Paris apare o însemnată revistă numită
»La paix par le droit« (ceea-ce însemnă că:
»Pacea prin drept!... se cercăm a o susținea!)

În numărul seu dela 2 Febr. a. c. numita
foaie publică un articol al dlui P. Ed. De-
charme, licențiat în litere și în știința limbii-
lor vii, la Paris.

Di Decharme s'a dedat și cu studiul limbii
române și a prins dragoste de poporul
român.

În articolul de care e vorba, dă simțite
bobârnacuri Ungurilor și guvernelor lor, și
își bate joc de iritabilitatea și șovinismul un-
guresc al lui Pázmány, care își închipue că
cine arată vre-o dragoste Românilor subju-
gați, este îndată un »om cumpărat de Ligă«.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Credință vecinică.

Credință vecinică, iubire
Și dor, ce n'a avea sfîrșit,
Sforțări a firii noastre slabe,
Intotdeauna ne-au... mințit.

De-aceea numai la ureche
Intotdeauna le șoptiți,
Căci mulți, ca de minciuni, doar' mîne
Va trebui să înșoștiți...

Elena din Ardeal.

Banul de aur, bijuteria și steaua.

Între două pietre ale pavagiului, în strada
noroioasă, străluci ceva în această seară de
Ianuarie.

Rîu îmbrăcat, cu părul soios, sub pălărie
veche, un bătrîn mititel, urît și zbârcit, părea
un cămătar feroce și mînios. El zări lucrul
lucitor.

— S'ar putea crede, zise el, că e un Lu-
dovic de-aur (ban francez).

Dar' acest trecător nu era din aceia cari
umblă cu nasul sus... Spre a nu-l muștra
cugetul, cum se zice, el se pleacă spre a
ridica ce strălucea. Un ludovic-de-aur? De
loc; era o bucată de piatră pe care strălucia
lumina unui felinar. Omul cu înfățișarea de
cămătar își urmă drumul, puțin întristat că
nu a găsit ce-a gândit...

Veni o fată frumoasă, care, ceasuri întregi
într'un restaurant, unde se prefăcea că bea
și ride, se arătase așa de nebnatecă, că ar
fi putut fi luat drept o faună a unei păduri
de vițe, în cele din urmă zile ale culesului!
În faptă însă, era liniștită și potolită ca o
piatră rece peste care curge gheață topită.

Ea zări lucrul lucitor.

— S'ar putea crede, zise ea, că e vre'o
bijuterie (podoabă) prețioasă căzută acolo din
întâmplare.

Dar' această drumeață nu era din acele
cari se lasă să fie orbită de luciri mincinoase!
Cu un aer de... »dispreț«, se plecă să ridice
din noroi lucrul strălucitor.

O piatră fină? de loc. Era o bucată de
piatră pe care cădea lumina unui felinar.

Frumoasa fată care nu se amețea nici-
odată, își urmă calea, puțin nemulțumită că
nu a găsit un cercel sau un inel...

Pizmuitoar al cămătarului și iubitor de
norocuri amoroase, un poet da țircoale prin

îndată-ce el o luă în mână, sfîrșimătura
de peatră pe care strălucia lumina unui fe-
linar, fu în adevăr o stea, pentru-că el cre-
dea așa.

Și razele luminoase cari erau ca petalele
unei stele în floare, fură prefăcute într'o bijuterie
de cătră un măiestru aurar, ca pe urmă să
fie dată dar singurei frumoase pe care el o
adora, păstrându-și cea mai mică părticică,
aproape un nimic, din siderala lumină, spre
a face pe fruntea sa puțină glorie, care va
străluci de departe în viitor...

C. Mendés.

Cerule!

Cerule, tot cer rămâi,
Vecinic clar și luminos.
Deși lunecă pe tine
Vreun nor întunecos!

Ale lumii valuri negre
Ziua-noaptea 'ți-or cânta
Plînsul trist al omenirii,
Dară nu te-or turbura.

Cerule, tot cer rămâi,
Cu lumini și stele reci,
Numai cerul ochilor
Se întunecă pe veci!

Alexandrina Mihăescu.

DI Decharme combate părerile maghiare, că... »chestia Românilor ardeleni, cum le place lor să zică, e o chestie dinlăuntru a Ungariei, în care nici un străin n'are dreptul să se amestece«...

Aceasta este o simplă întortochiare de drept internațional, care însă e șubredă și va peri pentru a lăsa locul unor vederi mai drepte. El scrie:

„Când o naționalitate de 3 milioane de oameni este apăsată în libertățile sale cele mai elementare de către niște stăpâni străini de limbă, de neam și moravuri, e datorită ori-cui o știe asta, să spue sus și tare ceea-ce 'i-se pare lui că e drept și adevărat“.

DI Decharme făgăduiește că va studia în curând cu de-amănuntul chestia națională română.

Dar' și până atunci le dă câte un bobârnac »cavalerilor maghiari«.

Casă națională în Arad.

„Tribuna Poporului“ dela Arad ne aduce o veste frumoasă. Anume că inteligența română din Arad, în frățescă unire și înțelegere cu clasa meseriașilor și cu țeranii, a hotărât Dumineca trecută să facă în Arad, ceea-ce ar trebui să fie în fiecare centru românesc: o casă națională, unde să se țină apoi toate convenirile, întrunirile și petrecerile românești.

La gândul acesta au venit, când cu petrecerea și concertul dat de tinerimea țărănească în școala nouă (din strada Săcurii) cu o săptămână înainte, unde lumea adunată nu mai încăpea.

DI Dr. N. Oncu a convocat pe frunțașii aradani la o consfătuire. După săvârșirea serviciului divin, s'au și adunat cu toții în localitățile casinei, unde DI Oncu a arătat scopul întrunirii și că simte lipsa de a se ridica o clădire care să ne adăpostească pe toți la anume privilegii. Cuvântarea a fost primită cu multă însuflețire.

DI I. Rusu Șiriuu a arătat cum având o asemenea sală, s'ar putea pune la dispoziția elevilor și ca sală de gimnastică, ceea-ce este cu atât mai de lipsă, că n'au în oraș sală de gimnastică, și se știe îndeobște folosul mare ce gimnastica aduce sănătății, mai ales a copiilor. La noi România lucrul acesta e cu atât mai de lipsă, cu cât stăm rău cu sănătatea copiilor.

După-ce au mai vorbit dnii Dr. I. Suci, Const. Don, Sava Raicu și alții, s'a ales o comisie din domnii Dr. N. Oncu, Rozvan, Sava Raicu, C. Don, Ioța Dobru, Ilie Moise și George Nica, care va întocmi întreg planul cum să se întrupeze dorința aceasta frumoasă.

S'a hotărât apoi să se emită acțiuni, de câte 5 fl.; banii vărsați se vor socoti ca imprumut, care treptat-treptat se va da înapoi acționarilor. Se hotărăște, că dobânda să nu se plătească, ear' clădirea, după-ce se va fi răscumpărat, să fie dăruită comunei bisericești.

DI Oncu a mulțumit celor veniți pentru bunăvoința de care-'i vede însuflețiti, apoi închide ședința, anunțând că îndată-ce comisia aleasă își va fi terminat lucrările pregătitoare, se vor revedea.

Dee cerul să se poată face cât mai curând.

Din Bucovina,

și ceva și de pe la noi...

Prigonit e el neamul românesc și în Bucovina, și grea luptă au să ducă frunțașii români de acolo și ei pentru drepturile acestui popor, mic, dar' pe care totuși nu l'au putut repune veacurile de înstrăinare.

Eată ce vești ne mai aduce „Patria“, foaia românească ce apare în Cernăuți, despre vieța fraților noștri de acolo.

Luptă pentru limba românească. Din districtul Câmpulung, spune „Patria“, ne sosesc știri bune. Aflăm, că în mai multe comune, mai ales însă la Fundul-Moldovei, sătenii noștri resping de a primi citațiuni nemțești.

„Ne bucurăm din inimă de acest început de schimbare spre bine, și credem că iubiții

noștri munteni vor rămânea pe calea apucată, care e bună și frumoasă! Numai să nu rămână la acest pas prim, ci să ceară și protocoale românești și sentințe românești. Toate casurile în cari nu li-se face în această privință pe voie, să ni-le spună nouă.“

Adecă: o luptă a poporului însuși contra nesocotirii drepturilor limbii române.

Poporul nostru de pe aici stă mult mai bine ca cel țeran din Bucovina, și mai curând i-ar da mâna să ducă o astfel de luptă ca a celor din Bucovina, dar' cu durere băgăm de samă, că sau nu pricepe frumseța acestui lucru, sau n'are curajul nici pe care îl au săracii bucovineni!

Să nu alergăm departe după pilde: în Romos, bună-oară, primăria comunală, cu primarul român în frunte, își trimite citații dela primărie în limba ungurească, deși nu se va putea dovedi cu nici un protocol al primăriei, că limba asta să fi fost vre-odată decretată limbă protocolară a comunei, deci nici iertat nu e a trimite dela primăria ei citații ungurești. În Vaidei, unde asemenea nici-odată limba maghiară nu s'a decretat de limbă protocolară, protocoalele ședințelor primăriei se iau azi ungurește, și membrii, toți Români cu primarul în frunte, o sufer astăzi!

Ei, între astfel de împregiurări, bieții țerani bucovineni ce se întrepun pentru dreptul limbii lor, respingând citații dela judecătorie venite, dacă nu-'s scrise românește, — sînt eroi, ear' noi!...

Tot din Bucovina vine știrea, că în urma întreprinderii cu cerere voluminoasă și bine întemeiată și cu bărbăție susținută în dieta țerii, de către octogenarul deputat Dr. Turcan, presidentul țerii, baronul Bourguignon a dat răspuns Românilor, că guvernul va deschide o școală cu 7 clase pentru fetițele gr.-or. la Cernăuți.

Școala va avea clase paralele române și rutene, și va fi condusă într'una. Asemenea pe lângă gimnaziul din Cernăuți se vor deschide și clase paralele românești.

Bucuria de școala pentru fetițe, e însă mult stămpărată prin faptul, că e cu Rutenii, dușmani neîmpăcați ai Românilor, la un loc, fiind teamă că vor pune director Rutean, și atunci vor fi nemulțumiți Români, ear' de vor pune Român, o să zbere Rutenii.

Orașele.

Eată câteva date interesante despre bogăția orașelor și despre aruncul comunal pe care îl au orașele în țeară la noi.

Un oficial dela primăria orașului Seghedin, a adunat toate datele despre stările orașelor din țeară și le-a publicat într'o carte.

Scoatem din acele date pe cele privitoare la orașele mai mari din Ardeal, anume la »cetățile libere regești« și la »orașele cu magistrat« și unele mai mari și din cele fără magistrate.

Brașovul are avere de 6 și 1/2 milioane fl., Clujul 5 milioane fl., Murăș-Osorheiul 1 1/2 mil., Abrudul 290.000 fl., Bistrița 1 milion, Cic-Sereda 320.000 fl., Deesul 660.000, Deva 192.000 fl., Vințul-de-sus 91.000 fl., Alba-Iulia 325.000 fl., Hațegul 412.000 fl., Mediașul 434.000 fl., Aiudul 800.000 fl., Sibiuul 2 și 1/2 milioane, Sighișoara 507.000 fl., Sepși-St.-Georgiu 600.000 fl., Gherla 1 și 1/2 mil., Reghinul 787.000 fl., Sebesul-săsesc 513.000 fl., Orăștia 1 și 1/2 milion, Odorheiul-săcuiesc 1 și 1/2 milioane, Sângeorgiu 494.000 fl., Ocna-Sibiului 236.000 fl.

Cu toate însă, că multe din aceste orașe sunt așa bogate, în unele aruncurile comunale sunt destul de mari.

Eată anume în care din aceste orașe cât arunc este:

În Abrud 12% (adecă 12 cr. după un floren de dare directă), în Brașov 39%, în Dees 49%, în Deva 20, Alba-Iulia 10, Mediaș 30, Sighișoara 30, Reghin 20, Sebesul-săsesc 6, Hunedoara 28, în Cluj 6 1/2 %.

Dar' să fim drepti, și să recunoaștem că în aceste orașe ardeleni afară de Cluj, încă nici nu e mare-mare aruncul. De facem o privire în Ungaria, acolo aflăm orașe, în cari aruncul trece cu grămada peste 50%, până aproape de 100! adecă darea către comună e pe jumătate ori aproape cât întreagă cea către stat!

Eată câteva pilde: în Seghedin să dă arunc comunal 50% după darea directă, în Giula 52%, în Vêrșet 61%, în Careii-mari 65%, Șopron 69%, în Caransebeș 83%, în Panciova tot 83, în Gyöngyös 84%, ear' în Zala-Egerszeg 86%!

Sînt însă și orașe, cari sînt așa de norocos chivernisite, cât în ele locuitorii nu plătesc arunc comunal deloc! 36 e numărul lor. Din ele în Ardeal cad următoarele, în cari nu este arunc comunal deloc:

Bistrița, Cic-Sereda, Elisabetopole, Felső-bánya, Vințul-de-sus, Hațegul, Kézdi-Vásár-

hely, Cojocna, Aiud, Sibiu, Sepși-St.-Georgiu, Gherla, Orăștia, Odorheiul, Ocna-Sibiului, adecă 16, ear' celelalte 20 cad în Ungaria și Bănat.

Limba română la străini.

Domnul Dr. Urban Farnik, profesor universitar în Praga și membru onorar al Asociațiunii, recercat a scrie articolul despre Boemia, despre limba și literatura cehă, pentru »Enciclopedia Română«, a adresat Direcțiunii acestei publicațiuni o scrisoare în limba română, pe care o publică »Transilvania« din Sibiu și pe care o reproducem aci și noi.

Eată scrisoarea:

„Prea stimată Domnule!“

»Cel dintâiu gând al meu, când am primit invitarea D-tale, a fost să-ți trimit toate înderēt cu observarea, că nu se poate: de o parte termenul fixat este prea scurt și apoi lucrul a venit tocmai în ajunul începutului anului școlar, unde totdeauna am puțină vreme la dispoziție. De altă parte îmi venea greu să refuz, fiindcă mi-se părea o datorie patriotică. Din încercătura aceasta am scăpat, oferind băiatului meu celui mai mare, pe care îl chiamă Hertvik Otto, să facă el treaba. După-ce s'a declarat gata, știam că lucru se va face și mai bine. Cu toate că băiatul meu numai de un an stă la Viena, unde se indeletnicește cu studiul filologiei romane, este așa de matur din toate punctele de vedere, încât și profesorii sei dela Universitate Mussafia și Meyer-Lubke sînt uimiți de talentele lui cele mari și de sporul ce-l face în studii și i-au și dat niște testimonii din cele mai măgulitoare. S'a hotărât a-și alege ca specialitate limba română, și că o și știe binișor, se vede chiar din rîndurile ce le-am primit ieri dela el în afacerea aceasta. (Din această scrisoare reproducem următorul pasagiu: »În sfîrșit am terminat schița istoriei poporului ceh; rog pre tată să scuse, dacă n'o am trimis mai înainte, nu-'i lucru lesne a scrie istoria noastră cât se poate de scurt.«) El mi-mi scrie altfel decât românește și așa-'i scriu și eu. Fiind-că la Universitate nu este acuma prilej a asculta un curs român, se duce de două-ori pe săptămână la Academia limbilor orientale, unde face cursuri de limba română domnul Dan.

Articolul însuși este scris de băiatul meu boemește, pe când eu l'am tradus românește și-'l trimit. Mărturisesc, că nu prea îmi place traducerea: am și acum vreme puțină la dispoziție, așa încât n'am putut să scriu mai înainte conceptul și apoi să-'l corectez și transcriu, ci am scris îndată așa cum trimit, schimbând sau adăugând pe urmă ici-colo câte ceva. Din contră articolul băiatului meu mi-se pare foarte bine făcut, nu doară fiind-că provine dela el, ci fiind-că a știut ca în puține cuvinte să zică tot ce e esențial. Cetindu-'l cineva, își face despre istoria, literatura și limba cehă o idee lămurită și așa dori în interesul cauzei, ca să poată să fie tipărit întreg...«

Serbătorile Hațeganilor.

Hațeg, Febr. 1898.

Din incidentul instalării noului protopresbiter, dl Tit Vespasian Ghiaja, întâmplat la 15/17 Februarie 1898 în opidul Hațeg, s'au arangiat din partea Hațeganilor festivități demne de un bărbat ce are să conlucre cu zel și voință tare pentru biserica, școala și națiunea sa.

Tractul protopopesic gr.-or. român al Hațegului, vacant din 1891, în 14/26 Februarie a. c. își întimpină pe mirele seu. Încă de dimineața oameni din cele mai îndepărtate părți ale protopopiatului, preoți, învățători, inteligență și popor s'au concentrat la frumoasa locuință a protopresbiterului și de aici la amezi s'au dus în 12 calese la gară, unde se afla încă o mulțime de popor.

O bucurie mare se putea ceti de pe fețele tuturor și cu deosebire de pe a Hațeganilor, cari cu atâta dor își așteptau pe parochul lor.

Preoțimea s'a ales de-a dreapta pe peronul gării, mirenii de-a stînga, așteptând sosirea trenului.

La pogorirea din tren a noului protopop un puternic »Să trăiască« a răsunat repetit.

Apoi adm. protop. dl Avram Stanca, în numele clerului și al poporului tractual, a rostit un călduros cuvânt de binevenire. La ce dl protopresbiter T. V. Gheaja a răspuns mișcat salutând cu un călduros »bine V'am aflat«!

Un incident plăcut: Șeful gării, un om vrednic de stimă, a dispus ca trenul să nu plece, și să nu facă mișcări până nu gătăm noi cu ale noastre, nici să fluiera, precum s'a întâmplat în alte locuri; ceea-ce amintim cu laudă la adresa dînsului.

Pornirea și conducerea în oraș a noului protopop a fost de toată frumseța: în frunte

un mândru banderiu compus din popor adunat din extinsul protopopiat, îmbrăcat de sărbătoare, înainte cu învățătorul Nicolae Pecurariu, și urmat de șirul lung de trăsuri, 30 la număr, în mare ordine, sub îngrijirea bravului comerciant Ioan Baciu. La 2 ore d. a. a intrat falnicul conduct în oraș.

La marginea orașului o mulțime imensă, cu capela pompierilor în frunte, cu președintele comitetului parochial, dl Ambrosie Bêrsan, au întâmpinat pe oaspe.

Musica pompierilor a intonat o melodie, ce încălzește peptul fie-cărui român, apoi președintele comitetului parochial a bineventat pe noul paroch-protopop prin o vorbire ținută în cuvinte alese, arătând bucuria Hațeganilor că se umple golul de aproape 7 ani.

Protopresbiterul a răspuns prin o vorbire pătrunzătoare că »dorul meu s'a întâlnit cu dorul D-Voastră!«

Din marginea orașului apoi, mulțimea a pornit pe jos spre s. biserică, umplând strădele, ca un tîrg de oameni, cum nu s'a văzut de mult.

La ușa bisericii l'au întâmpinat epitropii parochiei centrale dnii Stefan Șelariu cu Todor Făgăraș, și cu o vorbire respectuoasă i-au predat pe o tasă cheile bisericești, ca unui stăpân iubit și cu dor așteptat.

Protopresbiterul printr'o vorbire plină de smerenie, primind cheile, promite totul pentru biserică, școală și națiune.

Deschizindu-se ușile au intrat în Sion, unde corul vocal sub conducerea D-lui Cornel Popoviciu a intonat imnul ocașional bine reușit, care a stors lacrimi de bucurie din ochii poporului.

Spațioasa biserică era prea mică de a primi în sinul seu pre toți.

Calea de ambele părți era împodobită cu ramuri verzi asemenea curtea bisericești și biserica în launtrul ei.

Trei descărcături de trăsuri au vestit intrarea protopresbiterului în s. biserică.

Au urmat apoi rugăciunea de seară după carea am condus pe D-nul protopresbiter la locuința cea nouă între aclomațiunile poporului. (Va urma).

Despe conductul mai departe, înstăarea, banchetul și petrecerea ce au urmat încă, din lipsa de spațiu, în numărul viitor.

CORRESPONDENȚA

Dărnicia poporului din Romoșel.

III.

Romoșel, Febr. 1898.

Dle Redactor,

După-ce în numărul 4 și 5 din ăstan ai „Revistei Orăștiei“ ați binevoit a publica istoricul timpului mai nou al poporului nostru din Romoșel, scoțînd la iveală dărnicia lui pentru casa lui D-zeu și școală, dați-mi acum voe să arăt cu numele, care anume, cât a jertfit spre sfințele scopuri.

Eată cari și cât au contribuit la cumpărarea clopotelor celor noue, în preț de 616 fl.

DI Avram Mihailă, preot, Niculae Mihailă, inv., Ioan Mihailă, primar, Petru Crăciunescu, au dăruit câte 30 fl.; Toma Ciutrilă, 20 fl.; Alisie Mihailă, 15 fl.; Ioan Zaharie, 13 fl.; Niculae Ioaneș, 12 fl. 50 cr.; Vasilie Nasta I. P., și George Catanici Leutas câte 11 fl. 50 cr.; Petru Truca, notar, Avram Dubleş, Avram Cătănici I. P., și Vasilie Crăciunescu, câte 10 fl. 50 cr.; Salomia Ștefănescu, 6 fl. 50 cr.; Avram Mihailă I. N., Paraschia Mihailă I. P., Ioan Dubleş I. G., Avram Burte, câte 5 fl.; Avram Nasta a D., 4 fl.; Niculae Filip, Petru Toader, Sofica Cătănici I. G., Niculae Popesc, câte 3 fl.; Maria Popesc I. A., 2 fl. 50 cr.; Avram Nasta a popi, Petru Ștefănescu, Ioan Mihailescu, Niculae Marcu, Niculae Nasta I. G., Niculae Drăgan, Niculae Opra I. I., Ioan Cătănici I. N., Ioan Mihailă I. I., Ioan Cătănici I. V., Avram Zaharie I. N., Ioan Toader I. I., George Ioaneș, Ioan Mihailă I. N., Petru Nasta I. P., Vasilie Dobran, Avram Nasta I. A. C., Niculae Sintionescu, Otilia Dubleş, Tanasia Fagu, câte 2 fl.; Avram Lazaro, 1 fl. 70 cr.; Nicolae Marian I. G., 1 fl. 60 cr.; Niculae Cărțu I. I., Teodosie Tichii, câte 1 fl. 50 cr.; Ioan Cătănici I. F., 1 fl. 40 cr.; George Mihailă, Petru Bucșa, Avram Zaharie I. A., Ioan Opra I. I., Ioana Opra I. T., George Comșa, Ioana Popesc I. N., Crucea Pleșa, Ioan Pleșa, Ioan Bucșa, Ioan Toader I. P., Avram Nasta C., Vasile Popescu, Niculae Cătănici I. I., Ioan Ciutrilă, Avram Nasta I. G., Ioan Paraschiv, Niculae Panade, Ioan Vasii Luca, Vasilie Cărțu I. I., George Muțu, Moise Opra, Traian Coșeriu, Ioan Opra I. T., Niculae Buldea, Avram Taraș, Vasilie Oproiu, Moise Mihailă, Niculae Armean, Niculae Vasii I. I., Ioan Dulamă, Ioan Nasta I. Ch., Avram Mihailă I. I., Vasilie Mihailescu, Ioan Nasta, Lăuțaș Niculae Zaharioi, Avram Buldea, Avram Cormoi I. I., Ioan Cătănici I. Z., Ioan Fagu, Ioan Pricăjan, Petru Nasta C., Avram Sintionescu, Niculae Simoin, Ioana Simu, Ioan

NOUTĂȚI

Cârțu Șibișan, Coman Nasta, Avram Blagu, Ioana Cucuruz, câte 1 fl.; Paraschia Terașc I. G., 80 cr.; Ioan Dubleş I. P., Petru Dobran, Petru Netrepei, Ioan Țigu, Avram Pleșa I. I., câte 60 cr.; Niculae Mihailă I. N., Ilie Ivașc, Avram Pleșa I. A., Niculae Ciutrilă, Ioan Dobran, Vasile Nasta C., Niculae Cătănici I. V., Ioan Toderesc I. P., Maria Toader I. I., Avram Nasta I. P., Niculae Pleșa, Ioan Vasiu a Ch., Niculae Dubleş, Avram Cătănici I. A., Gligor Marian, Niculae Cârțu, Niculae Ciuciu, Niculae Moisoi, Ioan Cătănici I. D., Vasile Cătănici bițu, Ioana Mihailă, Niculae Crăciunesc I. M., Niculae Lazaroi, Moise Cătănici I. A., Avram Opra I. M., Ioan Dubleş Gh., Niculae Mihailă I. V., Ioan Moga jun., Maria Cătănici I. I., Avram Șendroi, Petru Marian, Ioan Toader I. I., Nistor Dregan, Ioan Mihailă I. A., Toma Moisoi, Ioana Adamesc, Ioan Dubleş I. M., Avram Toader I. I., Ioan Ciopa, Niculae Petrușcă a M., Niculae Iecoboi, Simion Lungu, Floarea Paraschiv, Opreana Dubleş I. I., Stănilă Urătoi, Ioana Marian I. G., Maria Dubleş I. G., Niculae Pătrușcă, Gligor Dubleş, Ioan Groza, Samson Cucuruz, Dumitru Netrepei, Ioan Netrepei, Coman Sintonescu, Niculae Lăușă, Adam Stoica, câte 50 cr.; Vasile Crăciunesc I. V., Ioan Nedel, Ioan Arion, Demian Urătu, Niculae Mhailescu, Avram Cătănici I. N., Chirilă Iecoboi, Ioan Mihailă, Luca Avram Demian, Avram Derab, Ioan Cătănici I. A., câte 40 cr.; Ioan Nasta I. S. Petru Dubleş, Ioan Crăciunescu, Ioan Aldea I. I., Niculae Junie I. I., Anița Toader I. I., Niculae Paraschiv, câte 30 cr.; Ioan Ștefănescu, 25 cr.; Vasile Nasta I. S., Avram Ciutrilă, Petru Moisoi, Ioan Vasiu I. N., Ioan Aldea I. Ad., Avram Cătănici I. A., Săpta Crăciunescu, Vasile Toderesc, Niculae Lucaciu, Ioan Romoșan, Ioan Bușca a D., Ioan Marian, Săpta Arinean I. I., Niculae Ciopanată, Ana Toader I. St., Ioana Cătănici I. Ap., Ioan Nasta I. M., George Marcu, Ana Baltă I. P., Maria Petrușcă I. A., Moisoi Moise, Avram Cosmoi, Lazar Medrea, Vasile Căndeia, Ioan Țipan, câte 20 cr.; Ioan Cătănici I. I., Ioana Teban, Ioan Dubleş, Frișcău câte 15 cr.; Avram Popa, Ioan Toader I. Iv., Avram Bonț, George Bușca, George Țuța, Niculae Bâldea, Ioan Bâldea, Vasile Bobei, Eva Cătănici, Petru Teban, Niculae Vasiu I. N., Floarea Iager, Toma Fagu, Anuța Stancioi, Vasile Vasiu, Ioana Junie, Dan Bâldea, Avram Ioaneș, Sintoana Ivașc, Ioan Nasta Mit., Vasile Jurca, Săpta Marcu I. G., Gavrilă Pitilă, Vasiu Eva, Maria Cosmoi, Catalina Marian, Floarea Ioani, Paraschia Rovină, câte 10 cr.

V'am rugat, dle Redactor, să-i publicați cu numele pe acești iubitori ai podoabei casei Domnului, ca să rămână de pomenire cu laudă numele lor înaintea dreptmăritorilor creștini de azi și a următorilor noștri, că plăcutule-a lor frunșeta casei lui D-zeu și cu drag jertfit'au pentru ea.

Corespondentul.

Răsunare...

Unui curios fel de răsunare a fost pusă zilele acestea o contesă bogată din Paris.

Oare-cine 'și-a făcut bilete de vizită pe numele contesei și le trimitea apoi în fel și fel de prăvălii sau pe la oameni de afaceri, pofindu-i la contesă pentru a face împreună oare-cari tocmei, tirgueli.

Firește cei chemați veniau punctuos pe când »Măria-Sa Doamna« îi chema.

Și, lucru naibii, erau tot astfel de oameni, cari unei contese îi sunt foarte neplăcuți, se stee cu ei de vorbă.

Intr'o zi 'i-au venit pe cap nu mai puțin ca 11 cofetari, doar' capătă se coacă ceva pașteturii mari pe seama Doamnei, într'o zi 11 doice, doar' le dă în grije vre-un mititel, apoi imprumutătorii de trăsuri, servitorii de scalde, profesorii de muzică și servitorii, tuțete peste tuțete. In urmă începuseră a o năvăli advocați, grăbind a 'i-se pune la dispoziție pentru ceva procese ce poate are Doamna de pornit, servitorii de tribunale, apoi medici întrând foarte serioși și îngrijați că doar' e bolnavă Doamna (și lor le-ar părea tare »rău...«) etc.

La urmă 'i-s-a părut Doamnei prea groasă gluma asta și s'a plâns la poliție, cerându-i scut contra acestei tulburări a păcii sale.

Poliția înzadar ar fi cercat să afle pe vinovat. El pune »invitări« la postă și oamenii veniau ca pe drot!

A pus însă la poarta casei contesei păzitori, cari la câți mai veniau, le spuneau ce e păcărania și-i îndreptau napoi acasă.

Altfel nu mai aveau sfârșit.

S'ar întoarce eară!. Se știe că în Moravia, așadar' așa departe de pământul locuit de Români, s'au găsit prin bărbați învățați ce au călătorit pe-acolo, sate întregi, un mic ținut, locuit de Români, cari însă sunt ca o insulă ce e acuzi întreagă sub apă, adică perduți printre semințiile străine de ei. Cum în Dobrogea e vorba să se înființeze mai multe sate românești noue în care se așează Români ce se cer, »Drapelul« din București aduce următoarea știre:

»Din Moravia s'au primit c'eri dela vechi coloniștii români, despre cari mai întâi a scris regretatul Marțian, se li-se dee pământuri în Dobrogea, unde ar dori să fondeze câteva sate românești. Cererea lor însă cu anevoie va fi realizată, căci se cere o anumită lege, deoarece ce ei până azi nu sunt cuprinși între Români cari, după constituțiune, au privilegiul simplei recunoașteri.«

Prinși!. Pungașii de tren, ce jăfuiu pe călătorii cari se scăpau să doarmă, pe liniile Arad—Teiuș—Predeal, au fost prinși! Se vede că pungășii se făcuseră îndrăzneți de tot! Cetitorii noștri știu, că numai noi am vestit vre-o 3 întâmplări de-acestea în mai puțin de jumătate de an: pungășirea dlui Dănilă, primar la Hunedoara, a surorii dlui Bidu (vezi »Revista« nr. 50 din a. tr.) și încă un cas, — afară de câte n'au ajuns la știrea noastră. Acum se vestește că poliția din Pesta a pus mâna pe pungășii: conductorul de tren Schweighoffer e arestat împreună cu alți vre-o 8 tovarăși, cari ci-că făceau bune trebșoare prin pungășirea la care se dedaseră.

Târgul de vite deschis azi, Vineri în 11 Martie n. la Orăștie, a fost bine cercetat și de vânzători și de cumpărători. Au trecut vitele tare. Indeoșei boii. Câte 250 fl., 300, 350 până la 400 fl. părechea. Târgul »slobod« va fi Lunea viitoare.

O binefăcătoare. Ni-se scrie din Petroșeni cu data de 25 Febr.: »Astăzi a răposat în Domnul, în urma unor suferințe îndelungate și grele, Săpta Căndeia născ. Bozian, de origine din Orăștie, de mai mulți ani așezată cu soțul seu Nicolae Căndeia, aici în Petroșeni, împărțită fiind cu sfințele Taine, și fiind în etate de 38 ani. Pe răposata o deplânge soțul nemângăiat, precum și societatea română de aici, în special comitetul parochial pentru inclinările ei bune către biserică. Văzând răposata că nu va mai putea ajuta biserica pe care atâta o iubia, a lăsat prin testament, ca partea ei de avere, bărbatul să o de bisericii noastre, după-ce va trece și dînsul din viață. Pentru care faptă creștinească comitetul nostru par. o amintește cu recunoștință, hotărînd a se face rugăciuni la anumite sărbători, pentru odichna sufletului ei. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată în veci.

A. Stanca, paroch.

Somn de 70 de zile. Foile germane povestesc că la Redingen, aproape de Ultingen, în Württemberg, este o fată tină care doarme de aproape șeptezeci de zile și care în acest timp n'a luat nici un fel de hrană. De două-ori s'a deșteptat din somn, dar' a adormit earăși, îndată-ce 'și-a privit părinții. Medicii stăruie foarte mult pe lângă părinți, ca în folosul științei, fata să fie dusă într'o clinică. Până acum însă încercările lor în acest scop n'au isbutit.

Răsculați de foamete. În Sicilia, insulă în josul Italiei, poporul din cetatea Trojina, s'a răsculat împins spre acest pas desnădăduț, prin foametele Mișia și cercat se-l risipească, dar' a aruncat petri asupra soldaților, cât a fost nevoie de folosirea armei. Vre-o 5 inși au murit străpuși de gloanțe, că și așa poate trebuiau să moară de foame, ear' vre-o 30 au fost greu răniți. În toată Italia și Sicilia, lipsa de bucate e grozavă, încât e teamă de tulburări mari din pricina sărăciei! Prețul bucatelor și urcă repede atât acolo cât și în alte țeri, unde se caută spre a fi cumpărate în grabă.

»Foaia Pedagogică« e recomandată de însuși ven. Consistor archidieceșan din Sibiu prin următoarea: Notă. »Foaia pedagogică«, editată în anul 1897 în legătură cu »Telegraful Român«, apare acum ca întreprindere separată a profesorilor seminariali Dr. D. P. Barciuanu, D. Comșa, Dr. P. Șpan și Dr. I. Stroia. Deoarece această foaie de specialitate este de folos și necesară pentru progresul învățământului, prin aceasta se atrage atențiunea comunelor noastre bisericesti și a învățătorilor noștri asupra ei, și o recomandă spre abonare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 22 Ianuarie, 1898. — Consistorul archidieceșan.

Cheltueli pentru școale în România. Ministeriul școalelor din România, a hotărît să cheltuiască în cursul acestui an patru milioane și jumătate lei, numai pentru zidiri școlare, îndreptând unele din cele de acum prin comune, pe alte zidindu-le de nou din temei, dar' mai mare parte pen'ru zidiri de școli medii în orașele Bêrlad, Pitești, Roman, Craiova, Iași, Focșani, etc. Având în vedere că an de an ministeriul român cheltuiește sume aproape tot așa de mari pentru a provedea țeara cu zidiri școlare moderne, frumoase și sănătoase, e nădejde că în curând liberul falnic Regat al fraților noștri de dincolo, se va putea mândri cu școli cari și ca înfățișare din afară (ca fel de învățământ școlile din România sunt deja recunoscute ca foarte înaintate și bune), — îi slugesc spre fală și dovadă de frumoase înaintări.

Nicu Filipescu, fost primar al capitalei române București, care a omorât în duel cu sabia, firește fără voce, pe G. Lahovary, a fost judecat Sâmbăta trecută la șase luni închisoare, de către tribunalul din București. Osânditul, însuși având mari părerii de rău pentru sfârșitul nenorocit al duelului seu, a declarat dinainte că nu va apela, ci se va mulțumi cu ori-și-ce judecată ce i-se va dicta.

CHESTII ȘCOLARE

»Statul învățătoresc poporal în oglinda timpului modern«

— Lucrare premiată de »Allgemeine Lehrer-Zeitung« cu 100 marce, primul premiu la un concurs —

»Dem Stand zu Lieb, Niemand zu Leid«.

Statul învățătoresc poporal peste tot, nu stă în acea stimă, respect și iubire la popor, în care ar trebui să stee. Dar' nu numai statului învățătoresc, ci chiar și cauzei ce servește, 'i-se dă foarte puțină luare aminte și nu sunt puține acele imputări ce se fac învățătorimii din multe laturi. Dar' aceste imputări nu totdeauna vin dela dușmanii învățătorimii și ai școlii poporale, ci de mulțori și dela aceia, cari respectează pe învățători și tocmai pentru aceasta ar dori, ca ei să fie oameni nepătați. Ba ici-colo însuși învățătorii se simt îndatorați a vorbi în chip învinuitor despre colegii lor.

Nu va fi dară fără folos a supune acest lucru unei cercetări lipsite de ori-ce prejudeții, și a căuta încât sunt drepte sau nedrepte aceste atacuri; încât corăspund adevărului sau sunt mărite; a căuta pricinile la cari s'ar putea reduce acele atacuri, și a arăta mijloacele prin cari ele s'ar putea înlătura.

Credința mea este, că astfel de cercetări numai spre folos ar fi, atât școlii cât și învățătorimii, de aceea încerc această lucrare.

Dacă s'ar întâmpla să ating și așa ceva, ce ar fi neplăcut unora, să nu credeți că o fac aceasta pentru-că doară așa afla în asta vre-o plăcere, o fac singur cu gândul, ca să pun o oglindă înaintea învățătorimii, să-i dau prilegiu fiecăruia, ca privindu-se pe sine însuși, să vadă, nu cumva află în sine o pată sau alta. Acestei cunoașteri de sine de sigur îi va urma hotărîrea de a nu mai săvârși altă-dată greșeli.

O! de s'ar primi cele-ce le voui zice mai jos cu acea iubire frășască, ce mă înceamnă pe mine la scrierea lor.

I. Ca să cuprindem toate acelea ce se vorbesc în deosebite cercuri despre învățători și despre nișuțele lor, să ascultăm întâiu pe însuși învățătorii, ce zic despre sineși: »Tot mai mult mă încredințez, zice un bărbat de școală mai bătrân, »că la colegii noștri și anume la cei mai tineri, iubirea de chemare e foarte în decădere!.. Totdeauna numai de ridicarea salariului, de înaintare și de al de acestea vorbesc, pe când încolo aproape nici un cuvânt nu poți auzi dela ei, ce te-ar face să vezi o însuflețire, un zel față de chemarea lor«. — »Nici cu credința ce sunt datorii nu sunt în mare deosebire!.. observă altul, »tot lucrul ce se atinge de chemarea lor le este spre greutate și »incomod... — »Și cum să mai grăbesc cu isprăvirea instrucțiunii în școală! adange al treilea, »aproape se vede de pe față-le cât răsuflă de ușor, când scăpați de droaia de copii pot ajunge earăși între oameni«. — »Și conferențele învățătoresci cât le sunt de spre greutate«, zice al patrulea, »ori-și-cum ar judeca despre valoarea lor, a conferențelor, totuși acestea ne dau cel mai bun prilegiu spre a ne spune unul altuia ce ne apasă inima... — »Tocmai aceasta nu o voesc«, se declară al cincilea, »peste tot, nici nu vreau să știe de »colegii«, și se bucură dacă nici-odată nu se întâlnesc... — »Cu colegialitatea încă mulți nu stau așa bine«, spune al șeselea, »și deși nu-i iau în nume de rău dacă le ajută omul cu ceva, să fie numai odată și omul avisat la al lor ajutor, că cu sute de scuse îi vor sta înaintel... — »D'apoi

învățătoarele!«, se aude mai departe, »ele așteaptă stațiunile cele mai bune și de regulă le și câștigă, până când învățătorii trebuie să se necăjască în locurile mai slabe«. — »Apoi gingașe ce sunt!«, mormăie altul (despre învățătoarese adică), »pentru cel mai mic lucru rămân acasă, așa încât substituirile nici când nu au sfârșit!.. — »Și pe lângă aceea de multe-ori se uită peste umeri la noi«, se aude pe urmă, »și așteaptă ca omul să le privească numai de »dame« față de cari trebuie să se poarte cu cea mai mare luare aminte...«

Așa învățătorii ei între ei. (Va urma).

Trad. de Ioan Ceuca, inv.

Notiță Literară.

»Orașul București«, articol retipărit din »Enciclopedia Română«, publicată sub auspiciile »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Preț 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădinile publice, monumentele, zidurile, casarmele, administrația, finanțele orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucția, așezămintele culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială, cea mai sistematică și luându-și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, dă cetitorilor sei o iconă cât se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea este înzestrată cu un frumos plan al orașului, la care este alăturat un registru al stradelor și zidurilor mai însemnate cu indicările necesare pentru a le găsi la moment în plan. Broșura se poate procura la toate librăriile.

Protocolul Congresului național bisericesc ordinar, al Metropoliei rom. gr.-or. din Ungaria și Transilvania, întrunită la Sibiu în 1/13 Octomvrie 1897, a eșit de sub tipar la Sibiu, pe o întindere de 12 coale, cuprinzând afară de protocoalele celor 11 ședințe, încă 11 adause: convocarea congresului; cuvântul presidial de deschidere, raportul general al consist. metropolitan, Instrucțiune privitor la legile politice bisericești, cuvântarea Metropolitului către Monarhul la Cluj în 1895, răspunsul Monarhului, rapoartele consistorului metrop. ca senat bisericesc, școlar și episcopesc, regulamentul pentru administrarea afacerilor episcopicești.

»Istoria Țiganilor« de Octav G. Lecca, a apărut ca Nr. 8 și 9 din »Biblioteca Noastră« la Caransebeș. Cuprinde istoricul originii Țiganilor, venirea lor în Europa, câți sunt ei azi, limba, religiunea, moravurile lor, etc. O broșură interesantă și care ne dă nou prilegiu a aduce laude »Bibliotecii Noastre« pentru progresul ce face spre binele literaturii noastre.

Rugăm cetiți inseratele de pe pagina din urmă a foii!

FEL DE FEL

Drum de fer gata în 22 ore!. Firește că numai în patria minunilor, în America, se poate și așa ceva! In stătulețul Newyersery 2 societăți dobândiseră drept se deschidă în lungul unui orașel mai mic un drum ferat de 4 kilometri. Având dreptul, fiecare societate să teama, că cealaltă, va găta mai iute pe a sa cale, și o se câștige lumea pentru sine, o se-și facă renunie, ba o se și împedece cu toate mijloacele pe cealaltă în lucrarea sa, făcându-o să întârzie cât mai mult cu gătarea liniei sale. Ce-i vine în minte directorului unei din cele două societăți? Că el, deja poimâne, Duminecă, după primirea dreptului, pune în picioare calea sa ferată! Dumineca fiind repaus, cealaltă nu va putea s'o împedece. Și într'adevăr, cu o grabă nespusă, sub cuvânt că vreau să lumineze sara cu electricitate un anume loc, au așezat mașinile cu electricitate într'o casă la loc potrivit, Sâmbăta a adus cu tren separat 500 lucrători aleși, cu cari noaptea pe la 11, la lumina electrică, s'au pus pe lucru: pe scoaterea pardoselii din stradă, pe săpările de lipsă, punerea lemnelor și baterea șinelor, așezarea podurilor ce le avea gata, etc. — și așa a mers lucrul de repede, că în 22 ore dela începerea lucrării, a putut deja să treacă triumfător prin oraș primul tren al liniei celei nouă! Cealaltă societate nici nu s'a mai apucat de lucru!

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Publicațiune.

— Licitațiune de fâneațe —

Se aduce la cunoștință publică, că în **8/20 Martie a. c.**, la două ore după amiază, se va ținea *licitațiune publică* la cancelaria comunală din **Căstău**, în scopul

Vinderii unor locuri de fân

(șapte parcele) aflătoare pe hotarul comunei Căstău în »Cucuișiu«, cari sînt proprietatea bisericii gr.-or. din Beriiu.

Condițiunile de licitat se pot vedea la subscrisul.

Beriiu, în 21 Febr. v. 1898.

Pentru comitetul parochial

Ioan Trifon,
paroch.

(318) 1—2

Poleire

de

**lemn de stejar și de nuc
în oleiu,**

precum și ori-ce fel de poleire de mobile sau lucruri de alt lemn, în case ori biserici, — primește să îndeplinească pe lângă cele mai bune învoiri, făgăduind lucru deplin mulțumitor și cu prețuri moderate,

Emil Andrae.

(316) 2—3

Poleitor și Lackirer

în **Orăștie** (Str. Ferarilor)**Cojocar nou, Român,
în Sebeșul-Săsesc.**

Subscrisul îmi iau voie a aduce la cunoștința tuturor fraților țărani din **Sebeș și jur**, precum și din **Orăștie și jur**, că mi-am deschis **cojocăria mea proprie**

și mă îmbiiu să fac ori-ce lucru ce se ține de această măestrie, ori-cât de fin, în vreme scurtă, trainic și cu preturi creștinești, frățești!

Lucrătoria îmi este în casa părintească, în **Sebeșul-săsesc**, Strada Boboșiestilor, Nr. 22.

Mă rog să fiu căutat în număr mare, făgăduind lucru bun și frumos.

(315) 3—3 **Petru Opincariu,**
măstru cojocar în **Sebeșul-săsesc.**

Deposit de lemne tăiate pentru lucru.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în Drumul țerii Nr. 82, în casa unde s'au extradat pasapoartele, un deposit pentru tot felul de **lemn de lucru, scânduri, lați, și bârne de edificat** cu cele mai moderate prețuri.

(312) 3—4

Rog deci onoratul public pentru binevoitorul seu sprigin.

Cu toată stima
Adolf Feigenbaum.

Sz. 372—1898.

(319) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbányai kir. járásbírótság 1895. évi 4363 polg. számu végzése következtében Candrea Gerasim kbányai ügyvéd által képviselt Tisz János a Tomi javára Zerii Todor lui Grozav czebei lakos ellen 80 frt s jár. erejéig 1895. évi október hó 19-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 325 frtra becsült széna, ökör, szekér, tehének, kádar és hordók, kukuricza és sertésekéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbányai kir. járásbírótság 662—1898 számu végzése folytán 80 frt lökekövetelés, ennek 1894. évi márczius hó 3. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 38 frt 15 kr. biróilag már megállapított költségek erejéig Czebe községében adós lakásán leendő eszközésére 1898. évi márczius hó 19. napjának délutáni 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Körösbányán 1898. évi márcz. hó 8.

Szöllösy János,
kir. bírósági végrehajtó.

Szám 1376—1898, polg.

(320) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági kiköldött az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírótság 1897. évi 7609 számu végzése következtében Iszpász Iuon s társa végrehajtató javára, Modrusa Vaszilie s neje végrehajtást szenvedettek ellen 38 frt s jár. erejéig 1897. évi november hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 470 frtra becsült 4 ökör, 1 tehén, 2 sertés és 2 kalangya szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírótság 111/1898 sz. végzése folytán végrehajtást szenvedettek lakásán Osebeshely »In Kukuis« nevű határrészben leendő eszközése végett 1898. évi márczius hó 14. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szászvároson 1898. márczius 2-án.

Sperrer János,
kir. bir. kiküldött.

(305)

„ZLAGNEANA“

3—5

institut de credit și economii, societate pe acții în Zlagna (Zalatna)

și-a început activitatea la 7/19 Ianuarie 1898 și deocamdată face următoarele operațiuni:

- primește depuneri spre fructifloare după cari solvește 6% interese;
- excomptează cambii cu caventți;
- acordă împrumuturi pe obligațiuni cu caventți și pe hipotecă.

Oarele de birou în fiecare zi sunt dela 9—12 a. m.

Direcțiunea.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Concurență publică.

3—3

Institutul nostru dorește a ridica în anul acesta o **zidire nouă** pe realitatea sa din *Strada Tîrgului* din loc.

Pentru predarea zidirii contemplate în întreprindere pe lângă o sumă pașală, prin aceasta se exorie concurență publică cu termin până la 30 Martie st. n 1898.

Planul de zidire, preliminarul de spese, precum și condițiile de licitare și contract, pot fi luate în privire cu începere de astăzi în biuorul institutului nostru în orele regulate de gestiune.

Preliminarul speselor se urcă la 38.900 fl. v. a.

Cei-ce doresc a reflecta la această întreprindere, sunt poftiți a-și înainta până la terminul sus indicat ofertele lor, instruite în conformitate cu condițiile de licitare.

Licitare verbală nu se va ținea.

Deschiderea ofertelor intrate va urma în biuorul directorului executiv în 31 Martie 1898, la 10 ore înainte de amiază, ear' deciderea asupra primirii acelora, în cea mai de-aproape ședință a direcțiunii.

Orăștie, la 25 Februarie 1898.

Direcțiunea.

(317) **Prăvălia de** 2—4

Specerie, Sticlărie și Porțelan
a firmei

C. Wallepagi

din **Orăștie** (în piața principală), cu un mic deposit de mărfuri,

să poate cumpăra îndată!

Localitățile întreprinderii constau din:

1 local mare de prăvălie cu vitrină și Magazin.

1 mare magazin în casă.

1 pivniță mare în casă.

1 pod mare, cu trei etagere.

Chiria anuală 350 fl. v. a.

Icre și Pește

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștință onoratului public, că posed în magazinele mele din **Orăștie (Szászváros)** și **Brașov**, toate felurile de **pescărie sărată și proaspătă**, precum: **Crap** (Seran) de diferite mărimi și greutate; **Morun, Somn** (fără cap și fără oase), **Platică** (Veveriga) de diferite mărimi, **Lacherda** (Lapardon), precum și

Icre negre de România, moi și tescuite, **Icre roșii**, moi și tescuite, **Maslina** etc.
Venzare en gros și en detail.

La cerere trimit și pachete prin postă în toate părțile, cu prețurile cele mai efitine.

Asemenea în **Hațeg** și **Brașov**, am deposit de aceste mărfuri.

Primește însă, să comand de ori-unde ori-și-ce fel de alte mărfuri pentru privați ori neguțători mai mici!

(318) 2—3

Vasilie N. Bidu,
în Orăștie (Szászváros) și Brașov

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
- Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 luni cu 5¹/₂%.
- Depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițend starea cassci, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate.

Regulamentul special pentru depuneri, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvă cu reintoarcerea ei.

(291) 5—

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Merceurea“

SOCIETATE PE ACȚII